

Mårup Kirke (skov nr. 50)

Beskrivelse

Generelt

Mårup Kirke er opført i midten af 1200-tallet. Da den blev opført, lå Mårup Kirke centralt i sognet et godt stykke inde i landet, men kystnedbrydningen har gennem århundreder ædt sig ind på kirken, således at klintkanten i dag går gennem kirkegården.

I 1928 blev Lønstrup Kirke taget i brug som erstatning for Mårup Kirke, og i 1988 blev Mårup Kirke overdraget til Skov- og Naturstyrelsen.

Skovarealer	Naturarealer m.v.	Andre arealer	
		Andet (Publikumsareal)	0,3
I alt			0,3
			0,3

© Kort & Matrikelstyrelsen

Geologi og jordbund

Mårup Kirke ligger ovenfor Lønstrup Klint. Lønstrup Klint er voldsomt udsat for kysterosion, hvorfor kirke og kirkegård efterhånden bliver taget af havet. Ved at sammenligne gamle og nye kort ved man, at kysten på stedet er rykket 1,5 til 2 meter tilbage årligt. Det sker dog ikke jævnt, for nogle år spiser havet kun knap en meter og andre år er kysten rykket 5 meter tilbage.

Lønstrup Klint i sin helhed er så geologisk interessant, at den er udpeget som nationalt geologisk interesseområde.

Landskab

Landskabet omkring Mårup Kirke er domineret af en stejl kystskrænt og af havet. Oplevelsesmæssigt er dramatisk og dragende med kirken så tæt ved havet og det faktum, at den en dag styrter i havet. Området er vurderet til at have høj landskabelig værdi og som sårbart overfor slid af mange besøgende.

Friluftsliv

Iflg. "Friluftsliv 98" er de besøgende godt tilfredse med informationsniveauet omkring kirken, men der er en stor efterspørgsel efter bord, bænke og toiletfaciliteter.

Mårup Kirke er i sig selv en stor turistattraktion for Vendsyssel og bliver besøgt af flere end ¼ mio. mennesker om året.

P-pladsen ved kirken ligger på privat ejendom. Hjørring Kommune vedligeholder P-pladsen.

Faciliteter ved Mårup Kirke

Facilitet	Information	Pladser	Veje og stier
Folderkasse	1		
Infostander	2		
Piktogramstander	3		

Kulturmiljø

Maarup Kirke er opført i midten af 1200-tallet. Den er senromansk i sin enkleste form, bestående af et rektangulært skib og et næsten kvadratisk kor. Nordsiden har bevaret den oprindelige udformning, der er karakteristisk for Vendsyssels teglstenskirker. Murene er opdelt i felter af lisener (piller) og afsluttes for oven af dobbelte eller tredobbelte rundbuer. Midlerne har været små, så kun lisenerne er opført af teglsten, mens murkernen og felterne mellem lisenerne består af håndstore strandsten i kalkmørtel. Denne byggemåde er ikke særlig stærk, så det har flere gange været nødvendigt at omsætte murene. Hele sydsiden af kirken er således omsat i 1787. Vestgavlen er ligeledes ommuret, sikkert efter nedrivning af et gotisk tårn. Øst for kirken står en klokkestabel med klokke.

Lige uden for Skov- og Naturstyrelsens areal er en mindesten for Kong Christian d. IX's besøg på dette sted.

Kirkegården.

Man har diskuteret muligheden for at gennemføre arkæologiske udgravninger af kirkegården, som har været benyttet til jordfæstelser frem til 1952. Men af etiske årsager ønsker hverken Skov- og Naturstyrelsen eller Nationalmuseet at foretage udgravninger på kirkegården. Naturen vil få lov at gå sin gang, så kirkegården over en årrække vil forsvinde ved den naturlige kystnedbrydning.

Monumenter

Ankeret, der er opsat vest for kirken på det gamle tårns fundament, stammer fra det fredede vrak af "The Crescent", som ligger på 12 meter vand ca. 300 meter nordvest for kirken.

For at sikre, at gravmonumenterne ikke styrter ned på stranden, vil de efterhånden blive flyttet til kirkegårdens sydøstlige del. Gravstedsinventar tilhører den som har adgang til gravstedet.

Bygninger

Udover Kirken er der ingen bygninger.

Gældende udpegninger

Regionplanlægning

Udpegninger i Nordjyllands Amts regionplan (2005): Regionalt naturområde. Særligt værdifuldt landskab. Økologiske forbindelser. Geologisk beskyttelsesområde og geologisk interesseområde. Værdifulde kulturmiljøer: 27 Rubjerg Knude Kirkegård med søforlis.

Internationale beskyttelsesområder

0,3 ha ligger i natura2000 område nr. 7 (Rubjerg Knude og Lønstrup Klint), der består af habitatområde nr. 7.

Kirkegården er ikke kortlagt som en naturtype i udpegningsgrundlaget.

Fredninger og vildtreservater

Arealet er sammen med omkringliggende arealer i sin helhed fredet ved Overfredningsnævnets kendelse af 24. februar 1965. Reg. nr. 01068.010. Arealet er ca. 0,3 ha. Fredningens formål er at sikre almenhedens mulighed for ophold og færdsel og at sikre det landskabelige helhedsindtryk. Tilstanden på fredningstidspunktet skal bevares. Arealerne må ikke beplantes, planeres, opgraves eller bebygges m.m. Kun nødvendige landbrugshegn. Bestemmelser om naturpleje. Selve Mårup Kirke har desuden været bygningsfredet, men fredningen er nu ophævet.

Målsætninger

Friluftsliv

Maarup kirke med kirkegård skal så længe det er muligt være besøgsmaal for landsdelens beboere og turister.

Kystskrænten forventes at rykke tilbage med 2-3 meter om året, hvilket forårsager store sikkerhedsmæssige problemer, hvis ikke kirken nedtages. Problemerne vedrører ikke kun publikums sikkerhed og sikkerhed ved opsamling af ligrester fra den nedstyrtende kirkegård, men også en forureningsproblematik omkring blytaget. En nedtagning af kirken vil derfor blive iværksat i foråret 2008, hvis der ikke gives tilladelse til en effektiv sikring af kystskrænten mod yderligere nedbrydning forinden.

Kulturmiljø

Det er målet at kirken fremtræder ordentligt gennem hele nedtagningsfasen.

Kystnedbrydningen følges ved årlige opmålinger af skrænten. Selve kirkebygningen holdes nøje under observation, og når der måtte opstå revner i bygningen eller andre tegn på, at bygningen vil være farlig at opholde sig i eller ved, vil der blive taget stilling til, hvordan fare for publikum skal afværges. Når kystnedbrydningen når ind til en grav flyttes gravstenen til et

opbevaringssted på kirkegårdens nordøstlige hjørne. Der er nedsat en kontaktgruppe vedrørende Maarup Kirke, hvor forvaltningsmæssige spørgsmål drøftes. I gruppen indgår en række offentlige og private institutioner. Gruppen holder ikke faste møder, men indkaldes efter behov, eller når der fremsættes ønske om møde.

Landskabsplan

Området skal holdes åbent, som det er i dag.

Plan og konsekvenser

Friluftsliv

- Der foretages årlige opmålinger af kystnedbrydningen og dens virkning på kirken vurderes løbende. Der føres en jævnlig kontrol med sikkerheden for publikum i og omkring kirken.
- Kirken holdes åbent for besøgende i sommerhalvåret og efter behov i vinterhalvåret.
- Informationen om Maarup kirke udvikles i takt med de besøgendes behov.

Kulturmiljø

- Hvis en kystsikring, der effektivt forhindrer yderligere nedbrydning af kysten, ikke kommer på plads i løbet af foråret 2008 iværksættes følgende plan:

Forår/sommer 2008:

Kirken nedtages kontrolleret til ca. 2 meters højde.

Alt inventar nedtages nænsomt og opbevares sikkert og kontrolleret for en evt. senere anvendelse.

Blytaget pilles ned og opbevares autoriseret, eller sendes til genanvendelse.
Alt træværk, spær mv., nedtages og opbevares.
Murværket nedtages til ca. 2 meters højde. Alle sten nedtages og opbevares sikkert.
Ankeret fra Crescent flyttes til en sikker placering omkring kirken (evt. uden for kirkegården) efter aftale med Fredningsmyndighederne.

2008 og frem:

I takt med kystskræntens tilbagerykning nedtages de nu ca. 2 meter høje mure kontrolleret således, at der til enhver tid holdes en afstand til skrænten på ca. 6 meter.

Soklens lades tilbage så kirkens ”omrids” er tydeligt.
Forventet tid til nedtagning af østgavl: 6 – 9 år.

Fremtid:

En arbejdsgruppe i Lønstrup forsøger at skaffe midler til en genopførelse af Mårup Kirke. Hvis dette lykkes, og en passende lokalitet kan findes, overdrager Skov- og Naturstyrelsen, når sidste sten er nedtaget, alle materialer til dette formål vederlagsfrit.

Det kræves at lokaliteten, hvor kirken ønskes genopført, minder om den nuværende: fri af andre bygninger og helst med ”udsigt” til havet. ”Udsigten” kan evt. komme i fremtiden med yderligere tilbagerykning af kystskrænten.

Alle gravsteder- og sten er privat ejendom. Det står ejerne frit med hensyn til valg af fremtidig placering. Gravsten, som ingen melder sig som ejer af, flyttes i første omgang til østsiden af Mårup Kirke. Der er for nuværende ingen beslutning om, hvad der skal ske med disse gravsten, hvis og når kirken er væk.

Når Mårup Kirke er nedtaget, og en evt. genopførelse er gennemført, flyttes ankeret fra Crescent til den nye lokalitet. Hvis en genopførelse ikke kommer i stand, overvejes til den tid en alternativ placering.

- Kirken vil under nedtagningen blive ”vedligeholdt” så den fremtræder på en præsentabel måde.
- Før grave blotlægges fjernes gravstedsinventar af ejerne eller skovdistriktet flytter gravstenene til kirkegårdens sydøstre hjørne og resten af inventaret bortskaffes.
- Skovdistriktet opsamler ligrester og sørger for genbegravelse på Lønstrup kirkegård.
- Skov- og Naturstyrelsen vil ikke modsætte sig, at pårørende eller andre med adgang til gravsteder ønsker at flytte en grav til en anden kirkegård. De kirkelige myndigheder skal dog give tilladelse.

Landskab

Vedligeholdelse og rydning af uønsket opvækst.